

Asiantuntijuus ja osaamisen jakaminen kytkee kirjastot yhteen

Päivikki Karhula

Suomalaisessa kirjastoverkossa tehdään yhä tiiviimpää yhteistyötä eri alueilla. Myös tieteellisten ja yleisten kirjastojen välille on rakentunut jatkuvasti lisää erilaisia yhteistyömuotoja. Hallinnollisista eroista ja kirjastojen erilaisesta suuntautumisesta huolimatta erityisesti Kansalliskirjaston laajentuva rooli on tuonut lisää tukea yhteisille hankkeille.

Yleisten ja tieteellisten kirjastojen toiminnassa on jo perustaltaan paljon yhteistä. Kirjastotyön menetelmät, välineet ja toiminnan kehittämisen ongelmat ovat samankaltaisia. Myös tietosisällöissä on leikkauskohtia, vaikka tarvittavan tiedon taso käyttäjistä ja käyttöyhteyksistä johtuen poikkeaisikin.

Molemmilla kirjastosektoreilla pohditaan myös sitä, miten resurseja voitaisiin jakaa kirjastojen välillä, luoda uudenlaisia kumppanuuksia ja tavoittaa uusia asiakkaita. Kirjastotyöltä edellytetään yhä enemmän aktiivisuutta, ennakointia ja proaktiivisuutta. Palveluja on vietävä aktiivisesti lähemmäksi asiakkaita myös kirjastojen ulkopuolelle – verkkoon, muihin medioihin tai lähemmäksi niitä työprosesseja, joissa tietoa hyödynnetään.

Viimeaikainen kehitys on avannut uudenlaisia mahdollisuuksia ja tuonut uusia paineita yhteistyön lisäämiseen. Kehityksen myötä on odotettavissa, että yhä useammat hankkeet ovat kansallisia ja niihin osallistuu tahoja eri kirjastosektoreilta. Sen rinnalla myös alueellinen yhteistyö on tiivistynyt erityyppisten kirjastojen välillä. Kirjastojen riippuvuudet toisistaan kasvavat, mutta voisiko yhteistyötä ja kirjastosektoreiden välistä työnjakoa vielä syventää joillakin alueilla?

Korkeakoulukirjastojen toteuttamiin kokoelmien kartoitus-hankkeisiin on sisältynyt ajatus siitä, miten sisältöjen ja kokoelmien tarjontaa voisi laajemmin kohdentaa. Eri tieteenalojen erikoistuneet kokoelmat eivät palvelisi vain omaa korkeakouluyksikköä, vaan kokoelmien painopistealueiden suunnittelussa voitaisiin huomioida myös muun kirjastoverkon tarjoamat sisällöt.

Samankaltainen resurssien jakaminen voisi soveltua yleisten ja tieteellisten kirjastojen välillä myös muihin toimintoihin. Voisivatko esimerkiksi korkeakoulukirjastot ja alakohtaiset tieteelliset kirjastot jakaa enemmänkin asiantuntemustaan ja tukeaan yleisille kirjastoille? Tietyiltä osin tämä jo toteutuu esimerkiksi yleisten

kirjastojen Kysy kirjastonhoitajalta -verkkotietopalvelussa, jossa mukana on myös muutamia erikoiskirjastoja.

Eräs vaihtoehto jakaa alakohtaista tietoa ja asiantuntemusta olisi myös koulutusten ja tapahtumien järjestämisen kautta. Osaaamisen jakaminen voisi toki olla muutakin kuin palvelujen tai tietokantojen esittelyä – tiedonhallinta ja tietotuki voidaan ymmärtää laajempaan käsitteeseen, jolloin siihen voisi sisältyä myös hyvien käytäntöjen, onnistuneiden työskentelytapojen tai uusien palvelujen.

Asiantuntijapalveluiden tarjoaminen voisi olla myös molemminpuolista tai yhteisiä työpajoja. Kiinnostaviin muissa kirjastoissa toteutettuihin käytäntöihin tai tietyn aihealueen syvempään asiantuntemukseen saataisiin tukea ko. alan erikoistuneilta kirjastoammattilaisilta. Missä määrin tai millä alueella korkeakoulukirjastot ja tieteelliset kirjastot voisivat palvella enemmän alueellisesti tai kansallisesti? 📖